

Mestne novice.

V kratki dobi smo zgubili družega na- debudnega mladeniča v naši nase- lbin. Louis Lauscheta ni več med živimi. Večletna not- ranja bolezen je vzela mlado življenje.

—Dobri dve leti ste prete-
kli odkar je legel v hladni grob
ranjki Louis Lausche, znan po
celi clevelandski naselbini, znan
po širokih ameriških slovenskih
naselbinah. In sedaj mu je sledil
k večnemu počitku najstarejši
sin — Louis. Neizprosna
smrtna kosa se ne ozira na tu-
go roditeljev, zapuščenih mate-
re, na klice in prošnje sorod-
nikov. Nemilo zaveje smrtna
kosa po mladi cvetlici ter jo
pokosi, da pade ovela na tla. V
ranjki mladosti, ko se mu je
začelo odpirati zlato življenje
je podel žrtva smrti, padel v
tisočih zlatih nadah roditel-
jev in sorodnikov. Ni ga Slo-
venca v Clevelandu, ki ne bi
poznal rodbine Lausche, pri
kateri je smrt ugrabila starejši-
šega sina Louisa. Stotine ro-
dnih oči kaže na spoštovanje
in ljubezen do umrlega.

Ranjki Louis je bil star de-
vetnajst let in pol. Bolehal je
na notranji bolezní dalj časa.
Šel si je zdravja iskat v Cali-
fornijo k svoji teti, odkoder
je pozneje odpotoval v Denver,
Colo. Nekoliko boljše se je vr-
nil domov v naročje matere,
toda korenina boleti ki se je
ugneznila v mladem srcu, je
rastla in konečno izpodkopala
pogo stavbo. Odsel je tja, ka-
mor nam je vsem namenjeno.

Ranjki Louis je bil zvest in
veren član pevskega društva
"Triglav", pri katerem je rad
pepeval lepe slovenske pesni.
Poleg tega je pa bil član samo-
stojnega viteškega podpornega
društva sv. Alojzija, in obe
društvi ste pokojniku privedle
krasen sprevod, kot ga le ma-
lokda vidimo v naši naselbini.
Župnik cerkve sv. Vida, Rev.
Ponkvar, župnik cerkve sv.
Pavla, Rev. Gršković in župnik
cerkve Marijinega Vnebovzet-
ja Rev. Smrekar so prišli v
mašnih oblačilih do umrlega in
ga spremili v cerkev. Rev.
Smrekar je celebriral. Društvo
"Triglav" je zapelo ranjkemu
članu krasne žalostinke, dočim
je društvo sv. Alojzija koraka-
lo v polni uniformi za krsto
Louisa. Osem članov od dr.
sv. Alojzija je nosilo krsto v
cerkev. Mnoga tiha solza se je
utrlila z lica, ko je človek opa-
zoval žalostni sprevod.

Mi pa tvoji prijatelji in zna-
nci dolgih let, ti kličemo: Dragi
Louis, poslovi si se od nas v
cvetju življenja. Upamo, da pri-
deš zopet do cvetja življenja,
ki bo večno. Tam gori nad
zvezdicami se boš sprehal in
gledal na nas, tvoje prijatelje
ter želel, da se združimo en-
krat s teboj. Naj ti bo zemljica
za milnivo truplo hladna, do-
čim vemo vsi, da so angeli
tvojo zlato dušo odnesli v ne-
beško počivališče!

—Žalostna je bila smrt ro-
jaka Johna Braniselja. V pon-
deljek na vse zgodaj zjutraj se

Nemci Fred Dreder, W. Eir-
mess in Frank Wenzel iz 1009
F. 60 st. napadli našega ro-
jaka Fr. Koracina. Kakor pravi
policija so omenjeni trije
Nemci eni največjih postopa-
čev in pretepačev na St. Clairu.
Napadli so Koracina brez vsake
gledave povoda. Mimo je prišel
rojak John Zakrajšek, ki je
vprašal kaj imajo in je najbrž
hotel tudi miriti. Eden izmed
Nemcev pa hipoma potegne re-
volver in ustrelil Zakrajška na-
ravno skozi srce. Bil je čez ne-
kaj minut mrtev. Policija je za-
prla vse tri in so že priznali,
da so oni najprvo napadli ro-
jaka Fr. Koracina.

Ranjki Zakrajšek je bil star
26 let, doma iz fare Rog na Do-
lenjskem v Ameriki je bival 5
let. Tnkaj ima tri brate, doma
pa sivega očeta in eno sestro.
Bil je član dr. Naprej, št. 5.
S.N.P.J. ki mu je priredilo v
četrtki krasen pogreb. Pokoj
njegovi duši!

—Za siromaka Fr. Šmuka v
Clairidge, Pa. je darovalo ve-
likodušno društvo sv. Alojzija
nekoliko svoto \$5.00, in se
uredništvo v imenu reveža srčno
zahvaljuje društvu. Na-
dalje so darovali Anton Ahecin
\$1.00 in Ant. Gregorac 50c,
skupaj dosejaj \$18.70. Prosi-
mo še!

—Pri prvotnih volitvah za
župana v Clevelandu je zma-
gal Newton D. Baker, ki je do-
bil nad 17.000 glasov. Na re-
publikanski strani je pa dobil
Frank Hogen nad 10.000 gla-
sov. Ta dva bodeta torej v je-
seni se potegovala za župansko
mesto v 23. vardi je dobil Ed.
Haserodt 680 glasov, in nje-
gov nasprotnik Wm. Lechler
344 glasov, kar je častno šte-
vilo za Lechlerja. Če ne bi o-
stala večina Slovencev pri vo-
litvah doma, ker se niso dali
pravočasno registrirati, tedaj
bi Haserodt komaj prodir. Od
Slovencev je pa treba zahtevati,
da se pridno udeležujejo sej
političnega kluba, kjer bodo
dohili nadaljne politične zaved-
nosti in lahko prihodnjic odlo-
čevali v politiki.

—Pri fari sv. Vida se je pri-
čel zadnje nedeljo semenj
(fair). V nedeljo kakor tudi na
delavski dan je bil fair jako do-
bro obiskan. Igrala je sl. god-
ba pod vodstvom F. Butala.
Ves čas se je igrala tudi tom-
bola in marsikdo je šel domu
veselega obraza, obložen z
mnogimi dobroti. Ker pa niso
bili vsi zadovoljni, ker niso mo-
gli kupiti zadostno število
srečk, je pripravljali odbor
sklenil, da priredi v nedeljo,
ob 10. zvečer veliko tombolo,
katere se bodo lahko vsi ude-
ležili, ker bo nad 100 dobrotov,
in sicer krasnih dobrotov. Vsak
večer se kupujejo lahko tiketi
pri vstopu v šotor ali pri bla-
gajniku. Ker v soboto ne bo
tombole, je vsestransko pre-
skrbljeno za druge zabave. Ni-
kdo naj ne zamudi te prilike!
Naj prispeva vsak po svoji mo-
či za zgradbo nove šole. Kdor
sedaj daruje, pozneje ne bo
treba, in poleg tega dobi še
toliko dobrotov.

Ves čas je obilo zabave na
fairu in ljudstva se vse tare.
Upamo, da bo v finančnem
oziru fair prav dobro uspeval.
Torej ne pozabite na nedeljo,
ker je zadnja prilika za prispe-
vanje dobročin za novo šolo.

Dopisi.

Rojaka John Braniselja iz
Barbertona je usmrtila
električna žica. Bil je
tako j mrtev.

DVA V NEZAVESTI.

Barberton, O.
Cenjeno uredništvo:—
Žalostno novico imam spo-
ročati v list. Bilo je v ponde-
ljek 28. avg. zvečer, ko pride
mladenič Jernej Braniselj, star
23 let domu od svojega vstar-
danega dela k svoji sestri Ne-
ži Kranjc, pri kateri je stano-
val. Ko je bila večerja gotova,
se je podal v klet z namenom,
da popravi svoji sestri čevlje.
Šel je po stopnjah in prijel
za električno luč, ki je visela
na dolgi žici. Hotel je nasediti
svetlobo, da si poišče nekega
orodja, katerega je potrebo-
val za popravilo čevljev. A v
istem hipu, ko je prijel za luč,
je razsvetljava v celi hiši u-
gasnila. Njegove sestre Neža,
Ivana in svak Anton Krans so
bili v istem času zgorej v ku-
hinji nič hudega sluteč. Komaj
pa ugasne luč, že leti sestra
Neža v klet misleč, da se je
njenemu bratu kaj hudega pri-
petilo, ker ni bilo nikakega
glasu. Še ni bila popolnoma do-
li, že vidi brata, ki leži na tleh
in v rokah mu gori luč, a ob-
jednem tudi roka. Prestrašeno
pokliče Neža svojega moza
Antona naj gre pomagati, ker
Jernej gori. (Seveda takrat je
bil mladenič že mrtev) Po-
tem pa je hitro sama skočila
k bratu in ne zmeče za za
nevarnost je prišla za elek-
trično žico, da jo ležečemu bra-
tu iztrga iz rok. Kakor hitro
se je pa dotaknila žice, je že
ležala v nezavesti poleg svoje-
ga brata; toda takoj potem je
bil na mestu njen mož Anton,
ki se skloni nad svojim sva-
kom, da ga reši. (Žene ni videl,
ker je bila tema v kleti.) Ko-
maj pa je dvignil svaka, je tu-
di Antona prišla žica okoli
vratu in ga vrgla onotnega
na stran. Sreča v nesreči je
bila da ko je soprog padel v
nezavest, da je v istem trenu-
tku potegnul za seboj tudi žico,
ki se je odtrgala. Ako bi se to
ne zgodilo, bi bili vsi trije mrt-
vi. Sestra in svak sta prišla k
zavesti. Sestra je opečena na
prstih, kjer je žica držala, svak
pa na vratu.

Ranjki Jernej Braniselj je bil
doma v Dolenji vasi, št. 42 po-
šta Cirknica pri Rakeku. Tu-
kaj župača sestro Ivanko, se-
tro Nežo omoženo Kranjc in
sestro Franciško, omoženo
Štanger, v starem kraju, pa o-
starele stariše. Ranjki je spa-
dal k društvu sv. Jožefa, št.
110 K. S. K. Jednote, kamor
je prestopil pred nekaj meseci.
Društvo sv. Jožefa mu je pri-
redilo krasen pogreb, katerega
so se člani polnoštevilno ude-
ležili. Pogreba se je udeležilo
tudi žensko društvo Srca Mari-
jinega, št. 111 K. S. K. J. Po-
greb se je vršil 31. avg. z mašo.
Po maši je pa župnik Rev. Vi-
tus Hribar naredil lep govor.
Hvala mu!

H koncu mojega poročila pa
še enkrat kličem: Dragi pri-
jatelj, sveti naj ti večna luč da
se vidimo na drugem svetu
nad zvezdami. Sorodnikom pa
maše so žalje.

Jos. Podpečnik.

Listnica uredništva.

Prav lepo prosimo vse one
dopisnike, katerih dopisov ni-
mo mogli danes priobčiti, da
počakajo do prihodnje številke.
Ponesni smo, ker nam naroč-
niki pošiljajo toliko dopisov,
ker je znamenje, da se za list
zanimajo.

Iz delavskih krogov.

Poročila iz raznih naselbin, ka-
ko se dela. Kako je v pre-
mogovih rovih in to-
varniških mestih.

ČASI SO SLABI.

V Milwaukee, Wis. se dela
jako slabo. Mnogo delavcev je
bilo že nekaj mesecev brez de-
la, in sedaj v trumah zapuščajo
mesto.
V Racine, Wis. se še precej
dobro dela. Dela se v tovarnah
avtomobilov in raznega orožja.
V Kenoshi, Wis. se dela sla-
bo. Kdor ima delo, dela samo
do 3 dni v tednu. Delo je zad-
nje čase tukaj popolnoma za-
ostalo.
V Chicago, Ill. je slaba z de-
lom, posebno na West Side vse
miruje, dočim na North Side še
prilicno delajo. Pričuje se pa,
da se bo v nekaj tednih tudi
na West Side obrnilo na bolje.
Položaj dela v So. Chicago,
Ill. je še precej dober, ker imajo
tovarne veliko naročil in so
velike livarne šele pred kratkim
vzele na delo nekaj tisoč ljudi.
V Jolietu je sedaj položaj nek-
oliko bolji kot je bil v poto-
tju. Večinoma delajo vsi, ne si-
cer s polno paro, pač pa po 5
dnij v tednu.
Premogovi rovi po Illinoisu,
Indiana, Iowa, Missouri in Kan-
sas delajo slabo, nekateri sa-
mo po 2 do 4 dni v tednu. Ra-
di štrajkov v unijskih okrajih,
so kompanije začele sedaj
naročati premog iz West Wir-
ginije in Pennsylvanije, kjer
dohijo poceni premog in se ne
bojijo štrajkov, ker tam so ska-
bi! Če bi se le delavski narod
toliko zavedal, da bi pristopil v
unije, ker dohijo boljše plače in
je manj trpljenja.

Iz Avstrije.

Dunaj, 6. sept. Komaj je bil
štrajk železniških nakladačev
in brzojavnih uradnikov v Av-
striji končan, kar je povzročilo
vladi veliko teškoč, že grozi
drugi, še silnejši štrajk, ki bo
oviral promet. Železničarji za-
htevajo večje plače in v slučaju,
da se družbe in vlada ne zme-
nijo za njih zahteve, grozijo z
velikanskim štrajkom po celi
Avstriji. Na Dunaju so se zbra-
li delegati vseh železniških us-
lužbencev in se posvetovali o
položaju. Govorilo se je tudi o
zadnjem železničarskem štraj-
ku na angleškem. Zadnja leta
se je vse, kar se potrebuje za
življenje, podražilo. Nekatera
živila so poskočila za 50 od-
stotkov. Železničarji zahteva-
jo torej 20% povečanje plače.
Pri seji se je konečno skleni-
lo, da predložijo železničarji
svoje zahteve najprvo vladi, ne
da bi grozili s štrajkom. Ker
pa vlada ni prav nič naklonje-
na, da bi podpirala štrajkarje
pri njih zahtevah, tedaj je jasno
da preti v Avstriji velikanski
štrajk. Baje se država že pri-
pravlja.

Ljubljana. V Mokronoglu je
popolnoma zgorelo 46 hiš in
115 gospodarskih poslopj;
mnogo stotin glav živine je
zgorelo. Škodo cenijo nad dva
milijona kron, in zavaroval-
nina je majhna. Po celi drž-
avi nabirajo mile darove za
pogorele, ki so brez domovja.
Kranjska dežela je nakazala 50
tisoč kron, in sestavil se je
poseben odbor, ki nabira pris-
neske.

Naseljevanje.

Torek je dospelo v newyor-
sko luko pet mogočnih paro-
brodov, ki so skupaj pripeljali
586 novih naseljenikov.

Nova priča.

V sodnijski obravnavi proti H.
Beattyu se je ogasila no-
va priča, je videla
umor.

NOVA OBRAVNAVA.

Richmond, Va., 6. sept. Ob-
ravnavava proti milijonarju Be-
attyu, ki je obdolžen, da je
ustrelil svojo ženo, da bi ži-
vel z drugo žensko, je dobila
sedaj ves drug položaj. Henry
Beatty je ves čas trdil, da on
ni ustrelil svoje žene pač pa
ga je na cesti napadel močan
človek ki mu je zaprl pot na-
kar je pomiril s puško nanj in
ustrelil mesto njega — ženo.
Temu se ni dosti vrjelo, ker
so nastopile priče, ki so vidile
Henry Beatty, da je kupil
puško dan pred umorom, itd.
Vendar se je Beatty ves čas
dobro zagovarjal, in splošno
pričakovanje v sredo j bilo, da
bo oproščen. Sedaj se je pa os-
glasila nova priča, ki bo usod-
nega udarca za Beattya. Dr-
žavni pravnik Wendenberg je
dobil pismo neke iz Illinoisa,
s polnim podpisom in naslo-
vom. To pismo pravi: V noči
18. julija, 1911 sm jaz delal za
nekega farmerja na Midlothian
Turnpike. Predno sem hotel iti
v postelj, sem opazil, da je ušla
krava iz hleva, katero sem ta-
koj pričel iskati po šumah. Ko
pridem do križpota zaslišim
jezno glasove: neki moški in
ženska sta se kregala. Skril sem
se za drevo in opazoval par,
ki je sedel v avtomobilu. Na-
enkrat skoči mož iz avtomobi-
la, gre nekaj korakov naprej
in se vrne s puško, s katero
udari žensko po glavi. Žena
pade na tla, toda je bila še ži-
va. Moški pa reče: "Proketo,
kaj še živiš! Nakar nameri s
puško v glavo in jo ustrelil.
Jaz skočim bližje, toda on mi
zagrozi, da me ustrelil. Nadalje
je povedal, da se imenuje Hen-
ry Clay Beatty, in če bom jaz
pričal proti njemu, da me bo-
dejo imeli za lažnika." Potem
pa je dobil od Beattyja veliko
svoto denarja, nakar je pobe-
gnil.

Tako se glasi pismo. Država
bo sedaj začela z novo tožbo
proti Beattyu ce dobi to pri-
čo v roko.

Spremeni ime.

Pred sodnika je prišel včeraj
v New York neki mož ki se
piše Hell. Prosil je, da mu spre-
meni ime v Hill. Rekel je, da
hoče otvoriti prodajalno s can-
dyem, in neče, da bi ljudje re-
kli "Go to hell, to buy some
candy!" Sodnik je prošnjo usli-
šal.

—Jako lepo uspela je bila
veselica Sl. Sokola preteklo ne-
deljo v Dahler Garden. Uro,
ki je bila zrebana, je dobil go-
stilničar Josip Kozely, in sicer
številka 257.

—Slovenska Narodna Čital-
nica praznuje v nedeljo, 10.
septembra svojega petletnico.
Prepotrebna čitalnica za slo-
vensko naselbino v Clevelandu,
si je stekla v teku petih let ne-
venljivih zaslug za izobrazbo
in napredek. Dolžnost bi bila
vseh Slovencev, da se udele-
žijo ob tej priliki velike vrtno
veselice, ki jo priredi čitalni-
ca v nedeljo, 10. sept. ob 1. uri
popoldne v Wilson gozdu, stop
106 v Collinwoodu. Vzame se
rudeča kara Shore Line. Več
vidite v oglasu.

—Rt. Rev. J. M. Koudelka
je bil imenovan pomožnim ško-
lom v Milwaukee. Rt. Rev.
Koudelka je dobro poznan pri
Slovenih.

Ponarejena pravila

Državni nadzornik državnega urada za- varovalnih družb od države Illinois nam sporoča, da delegatom za konvencije bratovskih Jed- not ni treba biti drža- vljanom Zj. držav.

Najprvo moramo razložiti
pomen besede "ponarediti". Ta
beseda pomeni, da se stvar, ki
je pravilno upeljana in ki je za
vse v korist, tako presuče, da
vleče potem od take ponaredi-
tve le nekaj ljudij dobiček, do-
čim imajo drugi občutno zgu-
bo. Vzemimo ponarejalce de-
narja. Ti imajo s ponarejevan-
jem veliko dobička, dočim dr-
žava in državljani trpijo pod-
tem. Ponarejeno mleko ni do-
bro, ponarejeno maslo tudi ne
in sploh vsaka stvar, ki je po-
narejena, ni dobra. Za to pa
tudi ponarejena pravila niso
dobra za društvenike, ker po-
narejena so pravila tedaj, kadar
jih nekaj oseb tako zasučo, da
pri tem trpijo škodo člani, a te
osebe vlečejo profit.

Danes zalučamo Nemaniču,
predsedniku K. S. K. Jednote
naravnost v obraz, da je on po-
naredil pravila Kranjsko Slo-
venske Katoliške Jednote, ali
pa dopustil, da so se ponare-
dila, in sicer tako, da njegova
garda v Jolietu vleče korist, a
člani Jednote po širni Ameriki
trpijo radi tega, ker so brez
pravice.

Povedali smo že, da je Ne-
manič uradno razglasil in dal
postaviti v pravila, da mora bi-
ti vsak delegat Jednote držav-
ljan, dasi to ni bilo sprejeto pri
zadnjem zborovanju v Pitts-
burghu, dasi tega ni nikjer v
zapisniku. Nemanič je lagal, da
država zahteva, da morajo biti
delegatje državljani. Mi, ki smo
vedno skrbeli, da razkinkamo
delovanje Nemaničevu in glav-
nega odbora Jednote, smo se
obrnilli na državo Illinois, naj
nam ona pove, če ima res tako
postavo, ki bi prisilila delegate,
da so državljani. In kaj nam je
odgovorila država? Tako-le:

Insurance Department State
of Illinois, Springfield.
The Amerika Publ. Co.

Gospodje:—

Prejel sem vaše pismo, v ka-
terem me vprašujete glede pra-
vila Kranjsko Slovenske Kato-
liške Jednote iz Jolietu, Ill., v
katerih je pisano, da morajo
biti delegatje za konvencijo te
Jednote državljani Zjedinjenih
držav. Dovolite mi, da vam po-
vem, da zavarovalne postave te
države nikakor ne zahtevajo,
da bi morali delegatje biti dr-
žavlani Zjedinjenih držav.
Vendar, če se vidi, da je to
primerno ali sposobno (fit) za
Jednoto, se to lahko naredi.

S spoštovanjem
Fred. W. Potter, superinten-
dent zavarovalnega oddelka
države Illinois.

Tako Nemanič! Sedaj ste
postavljeni na laž v polnem ob-
segu. Država pravi, da ni ta-
ke postave, vi pa pravite, da
je! Kdo laže? Gotovo ne dr-
žava. In delegatje tudi niso ta-
ko naredili na konvenciji.
Vprašanje nastane sedaj, kakor
piše državni superintendent, če
je sposoben ali primerno za K.
S. K. Jednoto da je kaj takega
sprejela v Jednoto. Nikdar ne.
Jednota šteje okoli 11.000 čla-
nov, izmed katerih ni 3 tisoč
državljanov. Pa še to je veliko
število. In kje ostanejo ostali
osmi tisoči. Ti izmed sebe ne
smejo poslati delegata na kon-
vencijo. Torej oseni tisoč čla-
nov ali še več je brez vseh pra-
vic taktat kadar se delajo po-
stave. Mnoga društva nimajo

državljana, torej ne smejo po-
slati delegata, ali pa oni, ki
je državljan, ni sposoben za de-
legata.

Nemanič je v svoji zviti po-
litiki to dobro vedel. Stavil je
omenjeno točko v pravila, da
naredijo zmešnjavo pri kon-
venciji. Kakor je ves čas delal
korist Jolietu in manjšine ta-
ko hoče tudi na konvenciji vla-
dati s pomočjo manjšine. Ne-
manič se baha po Jolietu, da
bodejo gotovo zmagači, ker
znajo politično vse narediti, a
drugi nasprotniki so brez or-
ganizacije.

V vsem dolgem boju, ki ga
borimo proti nasilju in tiraniji
ter zapravljanju denarja v
Jednoti; smo dosedaj dosegli
to, da je moral Nemanič prekli-
cati konvencijo. Sedaj je skli-
cal konvencijo v Jolietu. Popol-
noma protipostavno, ker vzro-
ki, ki jih Nemanič navaja za
konvencijo v Jolietu, niso mi-
je dlake vredni. Poroča se nam,
da ima Nemanič velikanski
strah pred konvencijo v So.
Chicago. Torej je odločil, da se
ne premakne tja. Duhovni vo-
dja grozi delegatom, da jih po-
meče iz Jednote, Nemanič la-
že, da morajo biti sami držav-
ljani delegatje, vse je navskraj
kakor še nikdar pri nobeni
konvenciji nobene Jednote. In
to izvira vse od tega, ker pu-
stijo delegatje na konvenciji
moč nemu tiranu Jednote.

Delegatje, shranite te vrsti-
ce, pokažite jih Nemaniču na
konvenciji pred nos, potem
naj se zagovarja. Bodite pa
prepričani, da ste vi sodniki in
gospodarji Jednote in nihče
drugi; Nemanič in njegova pe-
torica gl. odbora so pa vaši
hlapeci, na katerih besede se ni
treba ozirati. Dobro pregledajte
hišo Jednote, pri kateri ste zgu-
bili dovolj tisočakov. Dobro po-
glejte, kamo so šli vaše žulji,
ko je Nemanič zaidal 12.000
dolarjev vkljub velikanskim
protestom vseh članov Jednote,
ko je vrgel advokatom trideset
dolarjev delavskega denarja,
da je tožil poštene člane Jed-
note. Delegatje, to niso male
stvari! Ako se bo z vašim de-
narjem še nadalje tako gospo-
darili, zna Jednota v kratkem
zgubiti blagajno! Primitve Ne-
maniča, Sitarja, Kranjca, Kom-
pareta, Zalarja in druge, ki vle-
čejo z predsednikom, primitve
jih za račune, kako so gospoda-
rili. Vsak ve, da je večina čla-
nov in društev zahtevala kon-
vencijo še pred časom se pred
časom, ko bi se Jednota lahko
prihranilo 20.000 dolarjev, pa
Nemanič ni hotel tega, pač pa
svojo trmo vlekel skozi zid
članov Jednote. Šel je za svo-
jim hlevom zidat slabo kuro,
kjer je že gorelo in je bilo v
nevarnosti vse Jednotno pre-
mično premoženje, in mesta,
da bi sklical konvencijo kot go-
voro pravila, je porabil skoro
20.000, deloma za kontraktarje,
deloma za advokate, dočim bi
konvencija veljala komaj \$6000.

Tako se gospodari, tako se
vleče člane za nos, tako se si-
ranizira ljudi. In vse to za en
človek, ki je hlapec članov
Jednote. Delegatje, bodite mi-
je, in na konvenciji poštno be-
sedo spregovorite, v vaše ho-
rist in v korist vaših oči, ki
bodejo za vami živeči.

—Ali ste že ponovili namo-
nina na list? Samo dva dno-
ja na leto.

CLEVELANDSKA AMERIKA.

— Izhaja v torek in petek. —

Naročnina:
ZA AMERIKO: \$2.00
ZA EVROPO: \$3.00
Za Cleveland po pošti .. \$2.50
Posamezne številke po 3 cente.

Dopisi brez podpisa in osobnosti se ne sprejemajo.

Vsa pisma, dopisi in denar naj se pošiljajo na:
"Clevelandska Amerika"
6119 St. Clair ave. N. E.
Cleveland, Ohio.

"Clevelandska Amerika"
Issued Tuesdays and Fridays
— Published by —
The Amerika Publ. Co.
6119 St. Clair ave. N. E.
Cleveland, Ohio.

Read by 15,000 Slovenians (Kraimers) in the City of Cleveland and elsewhere.
Advertising rates on request.
Tel. Cuy. Princeton 189

"Entered as second-class matter January 5 1909, at the post office at Cleveland, Ohio under the Act of Mar. 3. 1879."

No. 72 Fri. Sep 8'11 Vol IV

Dopisi.

Poročilo o grozni nesreči v gledališču.

Canonsburg, Pa. 2. sept.
Kakor sem omenil v zadnjem dopisu, sem se nahajal v Meadow Lands, Pa., ko sem prišel v Canonsburga. V Meadow Lands nisem nič posebnega videl. Deležno vreme me je začelo par dni, da nisem mogel naprej, ker nisem imel "marele". Ko sem se v nedeljo mudil v Meadow Lands, sem slišal da se je v bližnjem Canonsburgu pripetila strašna nesreča. Toda sprva ni nihče tega vrjel, ker ljudje so navajeni v teh krajih na dneve prvega aprila, ker jih marsikdaj kdo potegne. Vendar je z gorelo 49 ljudi z gledališčem vred. Tako se je govorilo. Drugi dan, ko sem se peljal s karo čez Canonsburg v Pittsburgh na potu v Claridge, sem se prepričal, da je nesreča nastala vsled klica nekakega tepca. Ljudje so postali kot divji, in vse je drlo proti izhodu, ki se je kmalu zajezil. Medtem ko so drugi klicali "ogonj" ponavljali, so matere svoje otroke metale na tla v gnučjo, da jih je vsled strahu slišala množica pohodila. Požarna bramba in policija so bili seveda takoj na mestu, da "gase", toda delati so morali te red na hodniku gledališča, kjer se je gnetlo čez 200 ljudi, ki so ležali večinoma na tleh, eden spodaj, drugi na vrhu. Vsek se je boril, da prej uteče pred doždevnim ognjem in se reši smrti. Iz poročila je razvidno, da je bilo mrtvih 26 večinoma otrok od 1 do 14 let, odraslih pa 5 ali 6. Vsi so bili Angličani in ena zamorka. O kakem Slovincu mi ni znano. Pač pa sem slišal o imenu Anton Gledič, ki mora skoro gotovo biti Slovenec ali pa Hrvat. On je bil s celo družino v gledališču samo žena je radi boleznih ostala doma. Zgubil je očetno hčerko, dočim je kmalu potem, ko je zgubil hčerko v gaječi, katero so pohodili na drobne kose, tudi sam zgubil življenje. Tudi dva mlada zaročenca sta zgorela v gledališču. Čez dva dni bi morala biti njih poroka.

Policija sedaj išče onega, ki je prvi zaklical "ogonj". Ta oseba je kriminalno odgovorna za zločin, kjer se je pobilo 26 ljudi. Dobili ga seveda nikdar ne bodo. Krivi so pa lastniki takih gledališč, ker ne skrbijo za dovolj veliko število izhodov. Nesreče v gledališčih se tam dogajajo, kjer vlada ve-

lika zanemarjenost. V okolici niso mogli dobiti dovolj veliko število krst za žrtve in so krste naročili iz Chicago. Ill. Tudi pogrebniški so prišli iz raznih mest, da so opravili svoj posel. Ambulance iz vseh bližnjih mest so komaj sproti prevažale ranjence v bolnišnice.

Ko sem se peljal mimo mesta, sem videl, da je bilo vse v žalost zavito: ambulance so neprestano letale semtertja.

Prišel sem v Pittsburgh in potem v Jeanette, kjer sem čez hrib udaril na Claridge, kjer sem mislil, da se bodo delili čeki. Dovolj je še štrajkujočih revežev v Westmorelandu, ki se ne morejo nikamor ganiti, ker nimajo prav nobenih sredstev. Družbe so sklenile, da za rove, katere imajo še zaprte, ne vzamejo nobenega štrajkarja na delo. So že odposlale v West Virginijo, da nabirajo ljudi. Štrajkarji se bodo moralno preselili iz svojih zavetišč in jih prepustiti tujcem ali pa skabom. V Claridge sem videl tudi "očeta Recharja", ki mi je mnogo naročil, da kadar katerega vidim, katerega pozna, da ga "pusti" pozdraviti. Mož ima prodajalno, kjer prodaja grocerijsko blago, pop, cigare, itd. Nekateri bi radi reklamirali delajo za menoj, pa jim povem, naj raje oglaš denejo v list.

Naj bo že ta ali oni, vsak mora gledati, kako se bo prebival. Sila je vsakemu za petami. Toda kaj bo čez zimo z onimi 5000 družinami, če ne dobijo nikjer dela in nimajo sredstev, da bi se pomagali naprej. Zdi se mi, da kompanije sicer nimajo ničesar proti njim, samo muhe posameznih bosov so krive, da nekateri ne dobijo dela. Vidim stare moške, ki so si po dolgih letih postavili lastni dom, sedaj pa morejo pustiti vse, ali pa so celo svoje hiše zažgali in iskali zavetja na tujem. In to se godi na starost, ko so že vsi zmučeni od dela. Zakrivili pa niso drugega kot to, da so šli pogumno na štrajk, kjer se je šlo za delavske pravice. Da, skabska zalega med delavci, ti so huji od kapitalističnega biča.

Obrnil sem se zopet proti Canonsburgu in premišlujem, v katero stran bi jo pilnil. Novoga v Canonsburgu ni nič; vse je žalostno, kar znači, da prebivalstvo ne more požabiti grozne nesreče. Bil sem v Syganu, Morganu, pa nisem videl nič posebnega.

Kje se usetavim sporočim prihodnjic. Pozdrav vsem čitateljem Amerike! J. Batich

Joliet, Ill. 5. sept.

Polj se bližamo XI. konvenciji K. S. R. Jednote, bolj postaja vse razburjeno. Zadnje povelje gl. predsednika nam je prineslo naznanilo, da se bo konvencija vršila v Jolietu. Nam članom je pač vseeno, ali v So. Chicago. Navedeni kje bo konvencija ali v Jolietu štirje vzroki, ki jih navaja Nemančič so ravno tako prazni, kot je bil oni meseca avgusta, ko se je Nemančič izrazil, da konvencija ne more biti, ker so člani pregledovali nekam v Toronto. Pravi vzrok je pa bil tedaj ta, da pravila ne dajo Nemančiču dovoljenja premeniti časa zborovanja, pač pa samo odložiti. Če so navedeni vzroki Nemančiča zadostni bodo sprevideli gospodje delegatje na konvenciji. Mi v Jolietu pa vemo, da so bili glavni vzroki, da je Nemančič sklical konvencijo v Jolietu, sledeči: Prvi je Jednota hiša, katero hoče Nemančič po silni obsesti Jednoti na hrbet. Torej cenjeni gg. delegatje, predno jo sprejmete za last naše Jednote, ogledite si to hišo dobro znotraj in zunaj. Videli boste, da je spredaj zidana iz lepega kamna, stranske cene in zadaj pa so iz najcenejše opeke. Ne pozabite tudi, da je v tej hiši tudi že gorelo, in so bile v nevarnosti vse Jednote stvari, da si Nemančič med svet kričal, da je hiša varna proti ognju. Spodnje prostore ne morejo skoro nikdar rabiti, ker kadar dežuje, pride voda noter, da je vse mokro in vlažno. Prostor okrog hiše je pa tak, da še gosi, ki gredo ena za drugo, ne vem, če bi prišle neovirano naprej. Dvo-

ve, in radi tega tudi dohodkov ni, katere so nam obetali. Drugi vzrok je, da vam hoče Nemančič pokazati ono "veliko" stavbo na No. Chicago St., ki je kakor se govori, izrastla s pomočjo Jednote blažnje tega ravno ne trdim, gotovo je pa da je Nemančičovo posojilo v zvezi s šnopom in zganjem, katerega Nemančič prodaja.

Tretji vzrok je pa ta: Nemančič bi neskončno rad še ostal vrhovni cesar Jednote, zato je v Jolietu čuti veliko bolj varnega kot v So. Chicago. Nemančič misli, da bo delegatje skupaj držal, da ga bodo zopet volili, v čemur se pa temeljito moti. Mi Jolietčani se nismo pozabili, kako ste pred devetimi zborovanjem v Waukeganu sklicali naše delegatje in ste rekli tako-le: Bratje, zadosti nas je, če bomo vsi edini, spravimo lahko ves odbor v Joliet, potem smo pa mi gospodarji, in bomo delali, kakor bomo rekli, drugi pa nam bodojo pokorni. V Waukeganu se vam seveda še ni posrečilo, pač pa v Pittsburghu; ne bom opisal na kak način, ker je vsem znano, gotovo pa je, da je vsak tedajni delegat takrat zadnjikrat za vas glasoval.

Nemančič prav rad bešečiči, da se ravna strogo po pravilih Jednote. Tudi takrat se je ravnal strogo po pravilih, ko je sprejel jetično sorodne člane v Jednoto. Kaj pravijo pravila na strani 24? In kdo je pokopal jetične ljudi? Sam Nemančič. Za to so pravila narejena, da lahko Nemančič z njim goljufja, a napram članom Jednote jih pa spoštuje. Po pravilih bi morala biti dr. Ivec, vodeni zdravnik, in Nemančič oba izključena iz Jednote, ker sta vedoma spravila take ljudi v Jednoto, ki imajo rodbinsko prenesljivo bolezen.

Najnovejši špas, ki ga imamo z Nemančičem v Jolietu, je pa sledeči: Nemančič pleše po Jolietu in si brusi pete okoli naših društev, da bi jolietška društva lepo pogostila delegatje. Jolietški uradniki in člani so mu pa tako povedali: Kadar bodejo delegatje določili za kraj zborovanja Joliet, tedaj bodejo Jolietška društva delegatje kar najlepše pogostila. Ker pa letos Nemančič delegatje protipostavno kliče v Joliet, smrti mi Jolietčani Nemančiču svetovale, naj on in gl. odborniki globoko posežejo v svoj žep, da ne bo zadnja večerja v Jolietu preveč žalostna. Potem bode te šele lahko govorili, da ste vse to vi sami naredili.

Pa bodi zdrav, bratec Nemančič, do zborovanja!
13 letni član Jednote.

So. Lorañ, O.

Kadar nimam posebnega opravila in kadar imam čast biti gost dolžega časa, tedaj rad primem za pero in pišem. Pa naj poročam hitro nekaj novic iz naše naselbine.

V zakonski stan sta stopila g. Lud. Petkovšek, doma od Platine in gospodična Terezija Avsec, doma iz Loža Novoporočencema želimo obilo sreče in blagoslova. Zivela!

Več tukajšnjih rojakov se misli preseliti v Kansas. Pokupili so zemljo in mislijo obdelovati rodovitno polje. Tudi jaz se mislim tja premufati z mojo modrostjo. Studirati hočem, kako se štori puljo iz zemlje, ki tako oblastno notri sede in gledajo na novodošleca.

V zadnjem dopisu sem stavil neko zastavico, kako sem prišel v žabjo mlako, nisem pa zapisal, kako sm prišel ven. Ogromna večina je sicer uganila, samo nekaj jih je, ki mislijo, da še sedaj notri sedim. Kaj šel! Sicer so me gostoljubne žabice povabile, naj se večkrat pri njih oglasim. Ker se pa dobi boljša družba sem seveda opustil. Nagrado, katero sem razpisal za rešitev uganjke, so rešili prijazno meni poklonili, in ker sem kunšten fant, se mne tudi lepo zahvali.

Usoda me je tudi pripeljala na pot srečne ljubezni. Šel sem po poti, in videl sem jo; lice so bila rudeča, krilo belo in pričakoval sem pravega trenutka z grozo. Srebrni glas se zasliši: Dolgo si me pustil čakati, pa sem ji zapri govorico s poljubi. Sapica je pihljala, zvezde so migljale, mesec je pa radovedno pogledoval iz pretrganih oblakov na dvoje srečnih src.

Narava je mirno počivala, poljubi, so bili gorki, in naenkrat pa zaslišim: "Wake up! It is time for work." To je bil skrbne gospodinje glas. Poln vzdihov sem se dvignil in podal na delo, ves prevaran in potrtega srca.

Prihodnjic se kaj.
Frank Pavlich.

Mariana, Pa.

Cenjeno uredništvo!

Priobčite sledeč svarilo rojakom. Treba je opomniti Slovence, da so pazljivi, kadar koga sprejemajo na hrano in stanovanje.

K Alojziju Napotniku na Marianna, Pa. je prišel pred enim mesecem John Črnivec, po d. "Katoliški", doma iz Vescce, fara Vodice. Bil je ponesrečen in pri nas v društvu, in smo se ga usmili. Ponesrečil se je v jami v Rice Landing, Pa. 17. febr. ko mu je levo nogo zlomilo. V bolnišnici v Monogahela je bil 13 tednov, ker pa je imel predolge prste, je moral iti ven. Prišel je na prejšnje stanovanje, kjer je pa ponoci pometal vse obleke skozi okno na tla in pobegnul, ko je ostal dolžan \$36.00 na hrani K nam je prišel 5. julija, in ker je dobro izučen krojač, je ogledoval obleke in žep, če so v dobrem stanu. Ko smo drugi delali, je pa ta John Črnivec jemal iz naših oblek obresti od denarja. 5. avgusta se je pri društvu naznanil zdravega, in dasi je dobil od društva večinoma vso podporo, se ni zmenil, da bi plačal kak dolg. Dosedaj je še povsod dolžan ostal. Fr. Glinščku je dolžan \$39.00, Al Napotniku \$30.00 in na Rice Landing \$36.00, v Boston, Pa. \$34.7. avg. je gospodinji povedal, da gre dela iskat. Šel je brez suknje, da ni obudil nikake sumnje. Pustil je vse, kar je imel toda njega ni bilo več nazaj. Ko pridemo domov, smo takoj opazili tatvino. Odnesele je iz naše hiše hiše \$107.00 in misil je odnesti še \$200 več; dobro je vedel, da ima John Lamut to v kovčku spravljeno; potrl je sicer ključavnico, denarja pa ni dobil.

Toliko naznanje rojakom. Če ga že kdo ima v hiši, ga lahko pozna, ker je na eni nogi malo šepav, star 28 let, v zgornji čelusti nima zob, in pri nas je bil na "mašino" ostrizen. Predno je odšel. Vsek kdor mi naznani njegov naslov, mi bo jako ustregel. In ta poštenjak je še trdil tukaj, da se mi ne upamo kaj takega od njega pisati. Rečem mu, da nas je sram, ker smo iz iste fare doma kot on, in da imamo takega tata med seboj. Vprašamo če ga je njegova mati Katoliška učila krasti ali ne. Povemo mu le, naj pride samo nazaj, pa bo že vedel, kdaj je prvič in zadnjič kradel. Naj prideendar po obleko in da vsakemu, kar ima Podpisanega bi pa veselilo, da bi se kmalu oglašil, in če je Črnivec morda pozabil poštno številko, zatorej priobčujem tukaj moj polni naslov.

John Nastran, Box 83
Mariana, Pa. Washing. Co.

Ely, Minn. 4. sept.

Spoštovano uredništvo:—

Dne 29. avgusta je dospel v našo naselbino G. Ivan Boljka iz Conemaugh, Pa. kjer je bil pevovodja dveh pevskih društev "Slavulj" in "Bled" in uslužben v pivovarni kot zastopnik iste. S prvim septembrom je prevzel v naši župniji službo organista. G. Boljka je bil pred 5. meseci tukaj uslužben v grocerijski prodajalni skozi osem mesecev. V tem času se je slovenskemu občinstvu jako priljubil. Kot izkušeni delavec na glasbenem polju, je tukaj deloval v blagor župnije. Kakor se poroča, bo Mr. Boljka vzel iz stare domovine svojo obitelj sem. Mi pa želimo Ivanu dober uspeh in mnoga leta.

1. septembra je dospel Rt. Rev. Jos. F. Buch sem iz Dulutha, Minn. kjer so bili na duhovnih vajah. Z istim vlakom je dospel iz Mohavk, Mich.

g. Jakob Peshell, brat zastopnika Cl. Am.

Iz Gorenje Pake pri Crnomlju se poroča v pismo, da je tamka umrla Margareta Rožič v starosti okoli 70 let. Tukaj v Ely žalujejo za njo dve hčere, ena omožena Agnich, druga omožena Peshell, na Pineville, Minn. pa tretja hčer, omožena Butala.

Pozdrav rojakom!
Priatelj lista.

Clinton, Ill. Cenjeni! Marsikdo bo mislil, da me ni več med živimi. Kaj je vzrok, da se nisem oglašil toliko časa, bode kmalu zvedeli. Zadnji dopis, ki sem ga pisal, je bil iz Clinton Ind. danes pa pišem iz Clinton, Ill. Ze takrat sem hotel pisati kaj več, pa sem odložil do danes. Z delom gre povsod bolj počasi. Kaj je temu vzrok nihče ne ve. Nekateri pravijo, da tovarne "ordra" nimajo. Drugi pravijo, da preveč trusti delajo po Ameriki. Tretji pa pravijo, da sedaj ni dobro, ker se bližajo volitve. Da, v Ameriki se najde lahko veliko vzrokov. Kajti delavec je v Ameriki danes še toliko tlačan, da pride kmalu do iste gaja kot pred 60. leti v Astriji, ko so delali za, tlako.

Obiska! sem veliko slovenskih naselbin, odkar potujem po Ameriki. Marsikaj zanimivega sem že slišal in videl. Najprvo pa hočem omeniti kaj sem videl in slišal v Chicago, Ill. in v Gary, Ind.

Mesto Gary je komaj kakih pet let staro mesto, toda zelo lepo in moderno. V Gary ni še veliko Slovencev, pa prav napredujejo skupaj s Hrvati. Zakaj pa tudi ne bi delali skupaj, saj smo vsi Slovani! Še dobro se spominjam dobrih modrih besed, ki jih je napisal ilirski pesnik Stanko Vraz: Slovence sem a kdo je bolji Hrvat nego jaz? Hrvat sem, toda kdo je boljši Slovence nego jaz?

To so modre besede, in po teh bi se morali ravnati povsod. Da sem pa prišel do teh besed, je vzrok, ker sem videl, kako v Gary lepo napredujejo "Sokolj".

VABILO

Slovenska Narodna Čitalnica

OBHAJA OD 1. SEPTEMBRA T. L.

PETLETNICO

svojega obstanka. V to svrhu napravi

VRTNO ZABAVO

V NEDELJO, 10. SEPT.

V WILLSON GOZDU, STOP 106,

nasproti Kuhlman tovarne v Collinwoodu.

Ker je Slov. Nar. Čitalnica napram vsem slovenskim društvom enakopravna, vabi uljudno vse Slovence na praznovanje petletnice. Za postrežbo bo kar najboljšje preskrbljeno. V slučaju neugodnega vremena, se petletnica vrši pozneje in ne bo nobenega izleta.

PROGRAM:

Predsednik pozdravi udeležence in nastopijo tudi drugi govorniki. Na vrtu igra koncertna godba.

Vsak, kdor misli na skupni odhod, naj vzame rudečo karo od Shore Line do stop 106. Torej ne pozabite v nedeljo, 10. septembra da gremo vsi na petletnico Slovenske Narodne Čitalnice.

Pričakuje veliko udeležbe vabi uljudno

ODBOR

Vi delavci Na farmi V rudnikih

Nezgode in poškodbe se pogosto dogajajo na farmi, v delavnici ali rudniku in dostikrat povzročajo veliko trpljenja, nadlogo in izgubo časa, ako vam ni pri roki

Severovo Gothardsko Olje

Takojšnji nadevek tega mazila pomenja dobrodošlo olajšbo bolniku. Priporočljivo tudi za revmatizem, nevralgijo, ledveno bol, odrge, bol v hrbtu, žive rane, okorelost, krče, okleline, in vse površne holetsi.

Čitajte kaj mislijo drugi o njem:
"Severovo Gothardovo Olje se je izkazalo kot velika olajšba v mojem slučaju in je pomagalo tudi mnogim mojim tovarišem v naši delavnici Geo. Mertus, Kipling, O.
"Ako ne bi stalno imeli Severovega Gothardovega Olja na naši farmi, bi imeli več trpljenja, izgube časa in stroškov." — M. Votruba, Hay Springs, Neb.
"Severovo Gothardovo Olje smatram za najdragocenejše mazilo za rudarje, ki so žrtve revmatizma in tudi izpostavljeni poškodbam vsak hip." Bartol Hribar, Wick Haven, Pa.

Severova zdravila dobite lahko v svoji najbližji lekarni. Poveste mu razločno, da želite samo Severovih in ne vzemite nobenih drugih. Naša zdravila imajo navode tiskane v vaši materinščini. Zdravniški svet zastoj.

Kadar opazite

kake znake

žolčnice, lenih jeter, zapeke, težke prebave, pešanja moči.

pomnite, da učinkuje in povrača zdravje

Severov Življenski balzam

75c steklenica.

Kdor se pritožuje,

da ga nadleguje

kašelj, hripavost, naduha, oslovski kašelj, težek dih, bolno grlo.

dajte mu uživati

Severov Balzam za pljuča

Cena 25c in 50c

W. F. SEVERA Co

CEDAR RAPIDS IOWA

Slovenska Dobrodelna Zveza

Ustanovljena 13. novembra, 1910.
Glavni sedež: Cleveland, O.

ODBORNIKI:

Predsednik: JOHN GORNIK, 6105 St. Clair ave. N. E.
I. podpreds.: JOHN SKRLJ, 438 E. 157th St. Collinwood, O.
II. podpreds.: ANTON ZORCIC, 1390 E. 45th St. N. E.
I. tajnik: JOHN SPEHEK, 6028 St. Clair ave. N. E.
Blagajnik: MATEVZ UDOVIC 1367 E. 43 St. N. E.
Zapisnikar: FRANK HUDOVNIK, 1243 E. 60th St.

NADZORNIKI:

JOHN CUCNIK, 6204 St. Clair ave. N. E.
FRANK ZORICH, 1365 E. 55th St. N. E.
JOHN JALOVEC, 1284 E. 55th St. N. E.

POROTNIKI:

ANTON GRDINA, 6127 St. Clair ave. N. E.
FRANK KNAUS, 1364 E. 40 St.
JOHN MAJZELJ, 1152 E. 63rd St.
ANDREJ FERJUC 2898 33rd St. — Broadway.
ANTON BENCIN, 4414 Hamilton ave. N. E.

ZVEZIN ZDRAVNIK:

J. M. SELISKAR, 6127 St. Clair ave. Cleveland, Ohio.

Zvezine seje se vrše vsako prvo nedeljo v mesecu ob 8. uri popoldne v John Grdinovi dvorani na 6025 St. Clair ave.

Zvezino glasilo: "CLEVELANDSKA AMERIKA".

Omenil sem že, da tam ni veliko Slovencev, zato so se pa združili z brati Hrvati, da tako skupno delujejo v korist Slovenskega naroda in samim sebi. Ker sem pa že pri narodni, ne smem pozabiti omeniti, da ne napredujejo samo telesno in duševno, pač pa tudi gmotno. Kakor je še mlado mestice Gary, pa se že množijo slovenske in hrvaške trgovine. Celo banko imajo svojo, od katere blagajničar in ravnatelj sta oba Slovenci. Banka se imenuje: United Deposit Loan and Trust Co. of Gary, Ind. Za blagajnika je Mr. Herman Tomman, za ravnatelja pa g. Rud. Maraz. Da pa ne bo preveč hvale za Gary, Ind. naj pridem na Chicago, Ill. Uredniki ali boljše lažniki "Proletarca" naj neprejeto možgane in dobro prečitajo sledeče vrstice:

V Chicago sem prišel ves vesel, da vidim ljudi, namreč ljudi, o katerih sem že tolikrat slišal, ali o listu "Proletarcu". V tem listu se sedaj nič drugega ne čita, kakor napadanje posameznih oseb ali pa sama lastna hvala. Ker sem vedno čital take hvale v Proletarcu sem si mislil, no to morajo biti pa res dobri in olikani ljudje pri tem časopisu. Po mojem prepričanju sedaj pa bi bilo najbolje, da bi dali "Proletarcu" ime "Delavski hinavec".

Za časa, ko sem se mudil v Chicago, Ill. sem vprašal, kdo je pravzaprav urednik tega lista. Odgovor sem dobil: "Vsi ki znajo bolje pisati (lagati). Ti uredniki vedno kričijo: Kar se naredi v korist delavca, storimo vse mi. (Pokvarijo). Kar je proti delavcu, odbijamo samo mi. (Molzejo groše oz delavcev). Kadar je treba pomagati kakemu revežu ali bolnemu delavcu, pomagamo samo mi, i. t. d. To je največja laž. "Proletarec" v vseh letih svojega borpnega obstanka ni dal niti centa za nobenega štrajkarja, za nobenega siromaka, za nobenega reveža, niti centa nikdar! Pač pa pobaše vse v svojo malho, ker sicer ne bi mogel shajati. Ima par zapeljanih petelinov za seboj, ki mu nosijo cente za centom, pa ga ne morejo rešiti. Mislim, da bo kmalu propadel, ker list ki je bil ustanovljen z lažjo, katere oče je Satan, list, ki očividno in z namenom laže o drugih oseb, tak list je vreden, da ga delavci prezirajo, ker je protidelavski v dejanjih, a za groše delavski. Uredniki so bili že demokrati, republikanci, a povsod so dobili brco, sedaj so pa socialisti. In kakor čujem, bodo celo od socialistov izbaceni, ker pišejo take neumnosti, ki niso niti prispodobna španskemu inkvizitorju srednjega veka.)

Ako se kdo javno oglasi proti tem pičcem, da ni vse tako res, kakor oni pišejo, tedaj je vsak delavec frdaman pri "P". Obkladati te začnejo s psolvkami, da pameten človek sploh ni more misliti, kje so se vzlele te reči. Vem dobro že naprej, da bodo planili po meni, ka-

kor znajo ti brdvasi. Vabili so me že prej v Chicago, da sem prepričan, kako je pri njih. Bil sem tam, torej povem kako je bilo. In danes z vso resničnostjo trdim, da se pri listu "Proletarec" zbirajo sami lenuhi, ki nečejo delati, pač pa se hočejo živeti od delavskih žuljev. In ker imamo vedno na jeziku, da se prijatelji delavca, da sprejmemo vsakega gostoljubno, sem prišel tudi jaz k njim. Mislim sem, da se prijazno dogovorimo. Zgodilo se je pa vse narobe. Najprvo sem obiskal J. Zavrtnika. Sprejel me je še precej prijazno in politično. Ko pa prideva do one točke, ko so pisali glede mojega dopisa iz Claridge, Pa. pa zgubi Zavrtnik svoj pogum in junaško pove, da on tega ni pisal. Rekel mi je, če hočem kaj zvedeti naj grem k Fr. Petriču. Nato pa vprašam Zavrtnika: "Kdo je pa pravzaprav urednik "Proletarca"? Slavni odgovor je bil: Vsak, kdor zna bolje pisati (lagati). Potem pa vprašam: "Kdo so pa ti 'vsi'?" Odgovor: "Malo pišem jaz, malo Fr. Petrič, malo moj sin, i. t. d. Kdor bolje laže, ta več napiše."

"Dobro," odgovorim jaz, "grem pa do g. Petriča, mogoče se tam kaj več prepričam, če ste vi pravi socialisti, torej bom njemu odgovoril, zakar ste me povabili. In res popoldne ob 3. uri sem prišel z mojim prijateljem M. K. k Petriču. Prijatelj M. K. ogovori svojega prijatelja Petriča: "Tu ti predstavim g. Rud. Perdana, zastopnika Clev. Amerike. — Molk. — Ko je plemenit gospod Petrič zaslial ime "Clevelandska Amerika" je takoj za trenutek padel v nezavest nato pa se polagoma obrnil proti M. K. in vprašal: "Kdo pa je ta človek?" Odgovoril sem mu pa jaz: "Ne bodite vendar tako hinavski, saj se ne vidiva prvi pot!" Šele potem me je spoznal. Ko me vpraša, po kaj sem prišel in kaj bi rad, mu odgovorim, da sem prišel, ker so me javno vabili, in da se pogovorimo o stvari. In kaj mi odgovori plemeniti gospod Petrič, ki se valja na denarju na denarju za delavske žulje? "Jaz? — Jaz nimam ničesar z vami govoriti."

Torei dragi čitatelji, najprvo so me vabili, ko pa pridem tja, pravijo, da nimajo ničesar govoriti. Pravijo, da imajo za geslo: "Brez boja ni zmage." Jaz bi pa rekel, da je njih geslo: "Brez lažij ni dolarjev!" Če se pa kdo drugi oglasi, je pa takoj ogenj v stehi. Ti ljudje bi še kmalu rekli, da nisi naredil prav, ko si bil star en mesec, pa si pomočil svojo mater!

Za enkrat dovolj. Imam še mnogo pripravljene. Če bo treba, se še oglašim. V drugi številki hočem povedati, kaj sem videl v So. Chicago in v Jolietu.

Rudolf Perdani

Mali oglasi.

Saloon naprodaj v sredini naselbine blizu cerkve. Lease je še za tri leta. Vzrok prodaje je ker sedajni lastnik zapusti mesto. Poizve se na 6101 St. Clair ave. (72)

OCALA!

Potrebujete očala? ali vas glava boli? Ne vidite dobro? Ali ste nervozni? Če je tako, pridite k meni. Razumem slovensko. A. G. NUNVAR, 363 Old Arcade v III. nadstr. Vzemite elevator.

Zdravniški predpisi.

Ko zdravnik predpiše zdravilo, pričakuje, da bo dal lekarnar bolniku čisto zdravilo. V naši lekarni posvetimo vsaki stvari največjo pozornost. Kakovost naših zdravil in lekov in drugih potrebščin ni nikjer boljša. Prinesite zdravniške predpise k nam in vi boste zadovoljni. (x78)

Slovenska lekarna vogal St. Clair in E. 61 ceste.

Pomnite,

da dobite v Slovenski lekarni popolnoma čista in sveža zdravila in uljudno postrežbo. Vsi leki in zdravila, ki se prodajajo pri nas so popolnoma čista in prave moči. Če jih rabite kakor je predpisano, boste vedno zadovoljni. (78)

Slovenska lekarna vogal St. Clair in E. 61 ceste.

NAZNANILO.

Iz urada Slov. Lovskega pod. društva se naznanja vsem članom in posebno bolniškim obiskovalcem, da pridejo v nedeljo, 10. sept. gotovo na sejo, da se pogovorimo o društvenem napredku in tri četrtletnih računih. Seja se vrši 10. sept. ob 9. dopoldne v John Grdinovi dvorani. John Žulič, taj.

Nekaj novega.

Poceni loti naprodaj. Plača se samo \$1.00 naprej, potem pa 25¢ ali 50¢ na teden brez interesov, nobenih davkov, samo cena lota se zahteva od vas. Če plačate vse skupaj, vam odtrgamo od cene 10 odstotkov. Loti so v Drexel Parku v Rockport Village, voznja cena je 3 cente na Lorain kari in 5 centov na zeleni kari do stopa 12 pri Settlement Rd. kjer ima Mr. Steve Kovacich svojo grocerijo, ki vam tudi vse pove o lotih. Jaz bom pa zemljišču v nedeljo ves dan, med rednom me pa lahko dobite na 6104 St. Clair ave in vprašajte za Frank Rusa ali pa v uradu J. W. Sykora, odvornika, 14 Blackstone Bldg, 1426 W. 3. ceste. (73)

Udobnost za noge.

Ljudje, ki mnogo hodijo ali stoje zelo trpe na neznih nogah, ki pečejo, boljjo otekajo in skelijo. Taki ljudje kakor tudi oni, ki se jim noge čezmerno znoje, občutijo veliko olajšbo in dosežejo udobnost, ako natresejo v svoje čevlje in nogavice Severovega praška za noge in med prste po vsakem okopanju nog. Na prodaj v lekarnah. Cena 25c. Kupite pristnega, ki ga izdeluje samo W. F. Severa Co., Cedar Rapids, Iowa.

NAZNANILO.

Mi bi radi naznanili, da bomo delali dobro vino letos, in prijazno prosimo vse one ki bi ga radi naročili, da naredijo to čimprej mogoče, da lahko postrežemo vsem točno, kolikor zahtevajo. Zahvalujemo se vsem odjemalcem za pretekla naročila.

Mary Grill, 5308 St. Clair ave.

Hiša naprodaj, 9 sob za dve družini na 4409 Saranac Rd. v Collinwoodu. Tlakana cesta blizu 3 cestne železnice. Lot 40x140. Posebno pripravno za kokaši. Cena \$2000. Če se hitro prodaja, je še bolj poceni. Vprašajte pri Frank Harmon, 1032 E. 77th St. (74)

Pozor! PITTSBURG! Pozor! Vsem Slovincem in Hrvatom v Pittsburghu se pripravom za obilen obisk mojih prostorov na 48. cesti, Plumer in Butler St. Točim vedno sveže in najboljšje pijače ter sem edini slovenski gostilničar v mestu. Objednem z gostilno je združen "SOKOL HOTEL"

kjer imam pripravljeno vedno čedne prostore za prenočišče. Dobra postrežba in umerjene cene. Rojaki k rojakom — Se pripravom. JOHN GOLOBIC, gostilna in hotel, vogal 48. Plumer in Butler St. (101) Pittsburg, Pa.

POZOR!

Dve hiši naprodaj, prav zraven slovenske cerkve v Euclid, O. stop 126. Kdor hoče pogledati naj gre od stop 126 naravnost proti slovenski cerkvi in prva hiša na desno, zidana iz cementnih blokov, je moja. Kdor hoče kupiti, ima lahko v hiši vinski trgovino. Lot je velik 150x150 pri eni hiši, in vse skupaj velja samo \$2100, kdor pa plača takoj v gotovem denarju pa samo \$200. Vse je v redu. Kdor ne vrjame naj pride pogledat, in dobi \$5.00, če ni vse tako kakor je pisano. Druga hiša je pa lesena in še nova, ima 50x269, in se prodaja za \$1300 ali pa za \$1200 za gotov denar. Meni je umrla žena in otrok in sem popolnoma sam, torej se mora prodati, ker sam ne morem imeti dve hiši. Dobi se jako poceni, in bom na vsak način prodal. Kdor hoče kupiti, naj se glasi pri meni popoldne ali pa zvečer ali pa v nedeljo ves dan. Agenti nimam nobenega. Kdor hoče kupiti je sedaj najceneje in najbolje. Da je prepis v redu, položim varščino \$100. Če se pa ob času ne prodaja, tedaj zarentam obe hiši skupaj in posestvo. Pridela se lepe poljske pridelke, ki nosijo dobiček. Vprašajte pri Frank Berlanu, Euclid, O. (76)

POZOR ROJAKI!

Po dolgem času se mi je posrečilo iznajti pravo in najboljšje sredstvo za rast las, proti izpadanju las in za odstranitev luskin na glavi, t. j. Alpen tinktura in pomada, od katere resnično moškimi in ženskimi zrastejo lepi lasje; ravno tako moškemu zrastejo lepi brki in brada. Revmatizem v rokah in nogah se popolnoma odstrani, ravno tako kurja ocesa, osebline, bradavice in pognane noge to zdravilo hitro odstrani. Vprašajte pri J. WAHCIC, 1092 E. 64th St. Cleveland, Ohio.

Angleščina brez učitelja,

po navodilu:

Slovensko-angleško slovnice Slovensko-angleškega tolmača in Angleško-slovenskega slovarja.

Vse tri knjige v eni stane le \$1. in je dobiš pri

V. J. KUBELKA 538 W. 145 St., New York, N. Y.

VAŠE ZDRAVJE.

Je precej odvisno od položaja vaših ust. Ali so vaša usta v dobrem položaju? Ali imate dovolj zob, da pravilno grizete hrano? Ali ne trpi vaš želodec? Koli boleznih v ustih so vzroki velikih računov za zdravnike. Glava vas lahko boli radi slabih zob. Pridite k nam, preiskava je brezplačna in videli boste, da je delo po ceni. Naše delo je naš oglas. Govorimo v vseh jezikih. Ženska postrežba. Govorite slovensko.

Tekom meseca julija in avgusta, bo ta urad zaprt ob sredah popoldne in zvečer.

RED CROSS, zobozdravniki.

6426 St. Clair ave. vogal Addison Rd., I. nadstropje.

Hiša naprodaj na 6319 Orton Ct. Blizu E. 63. ceste. 7 sob in kopalnice ter pralnica. Lot meri 35x100. Proda se vse skupaj za \$2100. Vpraša se na 6319 Orton Ct. (73)

Naprodaj saloon v sredini tovarnen. Proda se radi odpotovanja v stare domovino. Fino urejeno. Vprašajte na 3829 St. Clair (72)

Avstro - Amerikanska ČRTA.

Najpripravnija in najcenejša parobrodna črta za Slovence in Hrvate.

Regularna vožnja med New Yorkom, Trstom in Reko.

Brzi poštni in novi parobrodi na dva viklaka:

Martha Washington, Laura, Alice, Argentina in Oceania.

Druga nove parnike, bodo vozili 11 milj na uro, gradijo. — Parniki odplujejo iz New Yorka ob sredah ob 1 popoldan in iz Trsta ob sobotah ob 2 popoldan proti New Yorku. — Vsi parniki imajo brezplačni brojav, električno razsvetljavo in so moderno urejeni. — Hrana je domača. — Mornariki zdravniki govorijo slovensko in hrvaško.

Za nadaljne informacije, cene in vozne listke obrnite se na naše zastopnike ali pa na:

PHILPS BROS. & Co.

Gen'l Ag'ts, 2 Washington St., New-York.

Kruh kakovosti.

Poskusite en hlebec

VIENNA kruha.

Svež svak dan pri grocerijh.

The Jacob Laub Baking Co.

Naprodaj en'aker zemlje za \$500. Zemlje dovolj za šestnajst lotov. Nekaj se plača takoj, drugo na lahke obroke. Na zemljišču je nova trta, ki da vsako leto do tri tone grozdja. Blizu Mrs. Hren v Euclid, O. Poizve se pri

L. Recher, Euclid, O.

The OHIO BRANDY

DISTILLING Co.

6102 St. Clair av. Cleveland, O.

Priporočamo se vsem slovenskim in hrvaškim saloonarjem ter vsem odjemalcem

vina in žganja

za obilna naročila, ker smo začeli s

veliko trgovino,

katere smo še združili z vele-trgovino vina in žganja Geo. Travnikarja ter s trgovino John Krakarja, Euclid, Ohio.

Imamo v zalogi vse, kar morejo saloonerjem drugi agentje ponuditi. Kupujte pri domačih ljudeh.

Cene primerne, postrežba točna za vsa naročila.

"Clevelandska Amerika" edini slovenski dvo-tednik v Ameriki, stane \$2 na leto.

Zgodnje znamenje jetike.

V naslovu označene boleznih, koja pomori na tisoče naših ljudi skoraj ni mogoče spoznati, dokler že ni prepoznano. Vsi zdravniki zatrjujejo pa da je ozdravljiva, ako se jo pravilno zdravi in sicer v pravem času. Prvo znamenje jetike je

BLEDA POLT.

Ljudje pripisujejo bledost različnim vzrokom, toda nihče ne smatra tega za prvi pojav jetike. Bledi ljudje vedo, oziroma bi morali vedeti, da njihova kri ni v redu, da v njej ni dovolj rudečih tvarin, da je prešlaba, da bi zamogla pravilnim potom rediti truplo. Koža izgubi svojo naravno rudečkasto barvo ter postane bleđa, rumenkasta ali sivkasta. Živčevje in mišičevje oslabi, želodec neče več pravilno delovati in vse truplo pojema od stopinj do stopinje. Vsled tega je potrebno ustvariti novo kri — čisto in bogato kri — vendar pa tega ni mogoče doseči, dokler želodec ne sprejema dovolj dobre in redilne hrane in dokler narava sama ne postane tako krepka, da zamore sama iz trupla pregnati vse ono, kar je škodljivo, ker le ako se to zgodi, se zamore napravljati zopet čista in zdrava kri. Nam je poznano samo jedno sredstvo, s katerim se to doseže; in to je

Trinerjevo ameriško grenko vino.

To sredstvo, ki je napravljeno iz dobrega rudečega vina in zdravilnih zelišč, koja s skrbno izbrana, okrepi želodec, tako da je zopet sposoben za pravilno delo. Po tem boste zopet lahko jedli in prebavali vašo hrano. Vaša kri bode postala zopet čista in jaka, vaša polt bo zadobila zopet naravno barvo in gladkost. Naj že bode vaši bledosti kterikoli vzrok, rabite Trinerjevo meriško grenko vino.

Izguba teka	Kolika in krči
Nepravilno prebavljanje	Izguba moči
Slabosti po jedi	Ermenica
Običajno zaprtje	Onemoglost
Glavobol	Razne ženske bolezni
Nahod	Izpuhaji in drugo

je nekoliko boleznih, katere se odpravijo z rabo Trinerjevega ameriškega grenkega vina.

To sredstvo j ebilo na razstavi v Seattle leta 1909 odlikovano s zlato kolajno in veliko nagrado (najvišja nagrada) na razstavah v Londonu in Bruselju 1911.

JOS. TRINER,

Kemičen laboratorij.

1333-9 S. Ashland Ave.

CHICAGO, ILL.

LES MISERABLES.

Roman.

(Franosko spisal Victor Hugo; za Clevelandsko Ameriko prestavil L. J. P.)

IV. DEL — GAVROCHE.

Ko Gavroche premišljeva, se izvrši napad. Hitri napad, kakor napade pajek muho. Montparnas skoči na starega gospoda, se mu ovije okoli vratu in Gavroche ni imel niti časa zakričati. Trenutek pozneje pa je bil eden izmed obeh na tleh, stokajoč in zvirajoč se. Toda ni bilo tako kakor je Gavroche mislil. Mož na tleh spodaj je bil Montparnas, in na vrhu pa starel. Stari mož je sprejel udarec tako hitro in ga zopet se hitreje odbil, da je napadalca podrl na tla.

Nekaj trenutkov divja boj na tleh; kmalu pa vse utihne, ker Montparnas ne more več gibati. Stari mož pa se dvigne; doselej ni znil niti besedice; konečno ga pa sliši Gavroche, kako reče onemu na tleh: "Ustani!"

Montparnas vstane, toda starel ga še vedno drži. Montparnas je imel obraz, kakor ga more imeti volk, katerega je premagala ovca. Potem se pa začne pogovor; starel vprašuje mladenič odgovorja:

"Koliko si star?"
 "Devetnajst let."
 "Ker si tako močan in mlad, zakaj pa ne delaš?"
 "Ker nečem."
 "Kaj je tvoj poklic?"
 "Lenuh."
 "Govori resno! Ali lahko kaj naredim za tebe? Kaj hočeš postati?"
 "Ropar."

Potem pa nastane molk, in stari mož se globoko zamisli. Tupaseim se skuša mladi bandit, ki je bil močan in silen iztrgati žilavim rokam starca, kar se mu pa ne posreči. Stari mož ga pa drži kot se ne bi zmedel za ta mladeniški napor. Konečno pa dvigne starel svoj glas, v tej noči, na samotnem prostoru in začne govoriti. Nobena besedica nišla Gavrochu, skritem za grmovjem.

"Decko moj, ti stopaš v življenje, v prihodnost. Ah, ti imenuješ sebe lenuha, toda pripravi se za delo. Ali si kdaj videl stroj, kateremu se pravi tlačilni stroj? Čuvati se moraš tega stroja, ker je gizona in pošastna stvar, in če te zagrabi za konec tvojega rokava, tedaj te spravi popolnoma pod sebe. Tastiroy je brezdelica. Nehaj, ker je še čas, ohrani samoga sebe, ker sicer je po tebi, in predno mine kaj časa boš že mel staro šaro. Če si enkrat ujet, ne upaj ničesar več. Prisilili te bodejo, da boš utrujen, lenuh, in ne bodejo ti dali počitka. Delo je postava, in kdor-koli delo zanemari bo ka-znovan. Ti nečeš biti delavec, torej boš suženj; ti nečeš biti prijatelj dela, torej si njegov sovražnik. In raditega te sovražni ves svet. Ko bodejo drugi prepevali, hodeš ti rjovel. Videl boš druge može, ki bodejo delali, in zdelo se ti bo, da počivajo. Delavec, kovač, mornar, mizar se ti bodejo prikazali v luči, kakor blaženi stanovalcvi paradiža. Toda ti lenuh, boš moral dvigati teška bremena, boš moral vleči in potiti se. Dvigni se, lenuh, ker sedaj si v službi pekla, ki je največji zagovornik lenobe. Torej ti ne želiš dela? Dobro, čutil boš kmalu, kako bo vsaka kost v tebi pokala. Kar bo drugim pe-ro, bo tebi teška skala. Pošasti bodo prepevali okoli tebe, in črn dim lenobe te bo zavijal, da boš kmalu slep. Dihal boš kot bi imel težko skalo v pljučah. Vsak mož, ki hoče ven, stopi pri vratih na ulico. Ti pa moraš porderi zid, da prideš na svoje mesto. Kaj delajo pošteni može, da pridejo na ulico? Gredo po stopnjicah navzdol. Toda ti boš zvezal skupaj tvoje rjube, potem pa se spustil na tleh rjubah na ulico v pre-

pad, ponoči v nevihti, v dežu, v orkanu, in rjube bodejo prekratke: preostalo ti ne bo drugzega kakor da padeš — padeš v brezdnost, ali pa boš plezal po kakem dimniku v nevarnosti, da se opečeš. Mogoče boš lazil po podzemeljskih kanalih in konečno se boš znašel v ječi. Drži se mojega nasveta, in nikar ne nadaljnj tega življenja. Ni težko biti pošten. No, in kaj si hotel od mene? Moj denar — tu ga imaš!"

In ko stari mož spusti Montparnas, mu izroči svojo denarnico, katero najprvo dobro pregleda, nakar jo vtakne v zadnji žep svoje suknje. Stari gospod se pa obrne in začne korakati naprej po svojem potu.

"Stari norec!" mrmra Montparnas za njim. Kdo je bil stari gospod? Citatelj je že gotovo uganil. Montparnas gleda za njim, dokler ne zgine za vogalom; toda ta radovednost je bila nespečna za njega. Ko je stari mož odjahal, se je mladi Gavroche približeval; najprvo pogleda, če sedi Mabeš še na vrtu; Ko se o tem prepriča, pa prileze iz grmovja, plazi kot mačka po tleh in naenkrat stoji za Montparnasom; počasi in previdno vtakne roko v zadnji žep Montparnasove suknje, in že drži denarnico v roki, nakar se hitro vrnemo v grmovje. Montparnas ni opazil ničesar. Gavroche pa zažene polno denarnico z vso silo očetu Mabešu pred noge in zbeži. Padec denarnice zbudi Mabeša.

Ko odpre listnico, dobi v njej dvanajst cekinov. Ves začuden jo nese gospodinjci Margareti, ki reče:

"Iz nebes je padel denar!"
 Četrta knjiga.
 I. POGLAVJE.
 Cosetin strah.

Cosetina žalost, ki je bila še štiri mesece nazaj tako velika, se je nekoliko ohladila. Narava, spomlad, mladost, ljubezen do očeta, veselost svetle in prtičice vse to jo je obdajalo, in postala je zopet vesela. Ali je ogenj ljubezni v njej popolnoma zgor-rel, ali pa je samo tlel pod pepelom? Nekega dne, ko ji pride hipoma na misel Marius, si reče sama sebi: "No saj sem ga že pozabila!" Ravno isti teden pa je opazila, ko se je spre-hajala po vrtu, nekega častnika dragoncev hodit mimo vrtno ograje. Imel je stisnjeno uniformo, deklischo lice, sabljo v rokah in črne brke. Drugi dan ga zopet opazi ob ravno isti uri, in od tega časa ga je vi-delava vsak dan. Spremljevalci častnika so dognali, da živi na tem slabo obdelanem vrtu jako lepa stvarica, ki je bila skoro vedno tedaj na vrtu: kadar je šikovni poročnik korakal mimo. In ta poročnik tudi ni tujec nazilnim citateljem, ker smo že enkrat omenili, da je bil pol bratranec Mariusa, gospod Theodule Gillenormand.

"Hali!" so mu pravili njegovi tovariši, "poglej jo male deklisce na vrtu, ki gleda za teboj!"

"Ah, kaj!" je odgovorjal poročnik, jaz nimam časa, da bi gledal za vsemi dekliscami, ki gledajo za menoj."

Zgodilo se je nekaj posebnega. V prvih dnevih aprila je šel Jean Valjean na potovanje; to se je navadno zgodilo dvakrat ali trikrat v letu: v dveh ali treh dneh se je Valjean vedno vrnil kam je hodil? Ničče ni vedel, celo Coseta ne. Na taka potovanja je odšel vedno tedaj, kadar mu je primanjkovalo denarja. Torej Jean Valjean je svoje odšel in pred odhodom rekel: "Pridem nazaj v treh dneh!"

Coseta je torej zvečer sa-sel sedela v sobi, in ker ji je bilo dolgčas, je odgripla klavir

začela igrati. Ko konča, začne premišljevati, ko se je naenkrat zazdil, da sliši nekoga korakati po vrtu. Oče ni mogel biti, ker je odpotoval, strežnica pa tudi ne, ker je že spala, in ura je kazala deset zvečer. Hitro teče v svojo sobo v prvem nadstropju, nekoliko odprto okno in pogleda na vrt. Mesece jasno sveti po vrtu, toda žive duše ne more opaziti nikjer. Okno popolnoma odpre; vrt je popolnoma miren in niti oddaljenega glasu ne more nikjer zaslutiti.

Mislila je, da se je zmotila in ni več premišljevala o tem. Coseta pa tudi ni bila boječa, pač pa pogumna in neustrašena.

Druga večera koraka po vrtu. Naenkrat se ji zdi, da sliši stopinje neke osebe ki koraka po vrtu med drevesi, ne daleč od nje. Ker pa ničesar ne vidi, koraka naprej, in se hoče že vrniti v hišo, ko opazi med grmovjem stegnjeno postavo nekega moškega s klobukom na glavi. Za trenutek ne more govoriti, kričati ali klicati na pomoč, vendar hipoma zbere ves pogum in se obrne. Nikogar ni. Pogleda proti onemu mestu, toda postavi je zginita. Napoti se po celem vrtu, pregleda vsak kotiček, toda niti znamenja ne more najti, da se je razven nje siloh kaka oseba nahajala na vrtu. Kaj je bila tudi to domišljija? Kaj? Dva dneva zaporedoma? Najbolj grozno pri tem je bilo, da postava ni bila duh ker duhovi vendar ne nosijo širokih klobukov.

Družega dne se Jean Valjean vrne, in Coseta mu pove, kaj je videla; pričakovala je, da ji reče oče: "Ah, ravno tako si kot goska!" Toda Jean Valjean se je ustrašil.

"Najbrž ni nič," reče. Potem pa vidi Coseta kako odide na vrt in preiskuje silno natančno posebno vrtno ograjo. Ponoči se pa Coseta zbudi; prav prepričana je bila, da sliši nekoga korakati po vrtu, ravno pod njenimi okni. Gre k oknu, in je odpre. In res je bil na vrtu velik mož z močno palico v rokah. In v trenutku, ko hoče zakričati, ji glas zastane — bil je njen oče. Jean Valjean je preživel tri noči zaporedoma na vrtu in pazil. Moralo je biti v tretji noči okoli ene ure zjutraj, ko začuje glasen smeh svojega očeta, ki jo kliče:

"Coseta!"

Skoči s postelje se za silo obleče in odpre okno; njen oče stoji v sredi vrta.

"Zbudil sem te, da se prepričaš — le poglej sem, tu je tvoja senca in tvoj široki klobuk!"

In Jean Valjean pokaže na veliko senco v travi. Bila je to senca od dimnika, ki je imela isto podobo s človekom, posebno se ker je imel dimnik na vrhu veliko pokrivalo, kar se je zdelo na senci kot širok klobuk. Ves strah je naenkrat zginit, in družega jutra pri zajutru je govorila o duhovih ki se v podobih dimnika hodili po vrtu. Par dni pozneje pa se je zopet nekaj pripetilo.

II. POGLAVJE.
 Srce pod kamnom.

Na vrtu klop ograje je bila kamnita klop, in nad njo veliki grm, da se ni videla na cesto. Vendar kdor bi hotel, bi lahko z roko dosegel to klop iz ceste. Nekega večera je šel Jean Valjean po svoji navadi ven, in Coseta je še po solnčnem zahodu sedela na klopi in se udala žalostnim mislim brez pomena. Najbrž je mislila o svoji materi, mogoče o svoji ljubezni, mogoče o dobrotljivosti Jean Valjeana.

Coseta vstane in počasi koraka po vrtu. Precej hladna sapica pihlja po vrtu, in Coseta je mislila, da se bo prehladila. Vrno se k klopi, toda v trenutku, ko hoče sedeti, opazi poleg klopi precej velik kamen, ki je baš sedaj moral priti na to mesto, ker je bila prepričana, da ga prej ni bilo tam. Coseta pogleda ta kamen in se vpraša, kaj naj pomeni. Naenkrat se spomni, da kamen ni mogel priti na to mesto sam, pač pa ga je morala položiti tja nevidna roka skozi ograjo. Coseta se prestraši. V tem sluhaju se ni mogla motiti; se

drzne se dotakniti kamna, pač pa prestrašeno zbeži. V hiši ukaže zapreti in zakleniti vsa vrata in okna potem pa vpraša služabnico:

"Ali se je vrnil moj oče?"
 "Ne, gospodična."
 Jean Valjean je zvečer prav rad pohajkoval po mestu.

"Marija," reče Coseta, "zapišite dobro vsa vrata, posebno ona, ki vodijo na vrt."
 Dalje prihodnjic.

Rojak ustrelen.

Pittsburgh, Pa. 7. sept. (Posebno telefonsko naznanilo uredništvu). Mr. Viljem Siter, ki je na potu kot glavni tajnik S.D.P.Z. nam je v četrtek zjutraj po telefonu iz Pittsburgha sporočil, da so v Moon Ru, Pa. ustrelili rojaka Frank Bežeka, ravno ko se je vračal od dela. Podrobnosti poročamo pozneje. Žena ustrelenega rojaka ima tukaj brata po imenu Frank Kanje.

Grozna kazen za nezvestobo

V Greenwiche so našli v soboto zjutraj na stopnjicah truplo umorjene zelo lepe mlade žene Echarid. Glava je bila skoro popolnoma odrezana. Umorjena je bila rodom Angležinja in je bila omožena z nekim Nemcem. V petek jo je obiskal njen ljubimec neki nemški mornar Koch. Ta je zbujil v soboto zjutraj neko sosedo in ji pokazal truplo mrtve žene. Po njegovi izpovedbi je prišel mož med 1. in 2. uro zjutraj domov in je izvršil med tem, ko je bil Koch skrit v neki sedni sobi, umor Echarida išče policija.

Skoro kaznivo je

Severovo zdravlilo milo tako zelo koristi nelepemu obličju rdečim raskavim rokam, garjevi lobanji in kožnim opanom ter trpljenje, ki si je lahko nakoplje vsled zanemarjenja kožnih neprikljin potem na veselje vsled čistega obličja, čiste kože in zdrave lobanje, ki sledi vsakdanji rabi Severovega zdravlilnega mila. Pravo milo za deco in odrasle. Cena 25c. Na prodaj v lekarnah in prodajalnah. W. F. Severa Co., Cedar Rapids, Ia.

Hiša na prodaj.

Mi kupcu ničesar ne računamo. Lastnik nam plača dva odstotka in mi pomagamo kupcu, da dobi po znižani ceni hišo. Imamo 50 hiš in lotov na prodaj med 40. in 70. cesto. Tudi mnogo trgovin. Mi smo prodali hiše Suhadolniku, Gorniku, Kovačiču, Ipavcu, Turku in mnogo drugim. Ti nam tudi druge pošiljajo, ker vedo, da si ljudje pri nas prihranijo denar.

Sledeče je sedaj naprodaj po posebni ceni, na 5810 Bonna ave, 6 sob, lot 40x125, tlakana cesta, se lahko naredi za dve družini za \$25.00. Na 1247 E. 61. cesti 9 sob, škrljeva streha, kopalnice, 40x140. Cena \$3000. Se lahko naredi za tri družine za \$150. Vprašajte pri Mc.Kenna Bros. 1356 E. 55. cesta. (77)

Slovo.

Dragi rojaki, naznanim, da odpotujem v ponedeljek, 11. sep. v staro domovino, in ker mi je nemogoče se od vseh posloviti, se pa tukaj prisrčno od vseh poslovljam. Posebno pozdravljam one, ki so me pridno obiskovali v moji trgovini in pošteno plačali. Zahvalujem se prav lepo.

Lovrenc Urbanija, krojač.

NAZANILLO.

Članom društva sv. Jožefa se naznanja, da se udeležijo veselice Slovenske Nar. Čitalnice in sicer posamezno. Veselica se vrši v nedeljo, 19. sept. v Wilson gozdu v Collinwoodu. Z bratskim pozdravom ODBOR.

Opomin.

Vse one moške, katerim sem posodil denar, prav lepo prosim da se vendar enkrat spomnijo svojih dolžnostij in poravnajo, kar imajo od mene. Opominjam jih, da poravnajo to v 14 dneh, ker sicer moram nastopiti drugo, ne baš prijazno pot, da pridem do svojega denarja. L. Pečjak, 1271 E. 54th St. (77)

Boj vojakov v Cortini.

V Cortini, kjer je zbranega povodom, korih manevrov mnogo vojakov, je prišlo v nedeljo na vesti do krvavih spopadov med češkimi in nemškimi vojski. Posrečilo se je sicer bojujoče vojske spraviti narazen, pozneje pa so nemški vojaki napadli Čeha v neki gostilni. Prišlo je do pravega boja, v katerem je bilo 32 mož težko ranjenih. Sedaj pa so si nemški listi izmislili novo bajko. Pravijo namreč, da so potem drugi dan češki vojski ostro streljali na oni nemški polk, s katerim so imeli dan pepreje rabuko. To poročilo nemških listov nosi na sebi jasen pečat neresničnosti in zlobnosti. Vojaki obeh polkov so tvorili eno skupino, ki je imela skupno izvršiti operacijo proti drugi, takozvani "sovrražniški" skupini. Izključeno je tedaj, da bi bili mogli streljati vojski enega teh polkov proti vojakom drugega polka ker so se pomikali skupno, v približno isti višini proti "sovrražniku". Tendencia nemških listov je prozorna: očrniti Čeha, proti katerim je nastopila nemška vojaška kultura v znano prepoštenostjo.

NAZANILLO.

Rojakom po Ameriki naznanjamo, da pobira naš glavni zastopnik Rud. Perdan darove za nesrečno družino Šmuka v Claridge, Pa. Imena darovalcev priobčimo v listu.

Naši zastopniki.

Sledeči rojaki so pooblašteni pobirati naročino, prodajati knjige, naročati tiskovine in pobirati oglase v svojih nasebinah

- Za Chicago, Ill. Fr. Mravlja, 2059 W. 23rd St.
- Za Waukegan in No Chicago, Ill. Fr. Osredkar, Box 546 No. Chicago, Ill.
- Za Springfield, Ill.: Anton Kužnič, 1201 So. 19th St.
- Za So, Chicago, Ill.: Martin Laurič, naslov kakor zgoraj.
- Za Alleghany, Pa.: Nic. Klepec 836 Liberty St.
- Za Forest City, Pa. John Oso lin, Box 492.
- Za Moon Run, Pa.: Frank Strmljan, Box 238.
- Za Irwin, Pa. Frank Demšar, Box 60.
- Za Creb Tree, Pa., John Tome, Box 94.
- Za Ironwood, Mich. Jos. P. Mavrin, 132 Luxmore St.
- Za Ely, Minn. Jos. J. Peshel, Box 165.
- Za Eveleth, Minn. Jos Škerjanc, Box 438.
- Za Kansas City, Kans. Anton Zagar, 330 N. Ferry St.
- Za E. Mineral, Kans. Ig. Schluge, Box 47.
- Za Rock Springs, Wyo. Ant. Justin, Box 563.
- Za Murray, Utah. Val. Eltz, Box 21.
- Za Enum Claw, Wash. Joseph Malnaritch.
- Za Omaha, Nebr. M. Ostronich, 1408 So. 12th St.
- Za Great Falls, Mont. John Anzac, Rainbow, Dam.
- Za Montevideo Uruguay, Južna Amerika, Frank Istič, 245 Libertad.
- Za Joliet, Ill. John Jevitz 1306 Cora St.
- Za Barberton, O. in okolico Al. Balant, 112 Sterling ave.
- Za Meadow Lands in Cannonsburg Pa. Lenard Lenasi, Box 53 Meadow Lands, Pa.
- Za So. Sharon, Sharon in Bessemer, Pa. Jakob Peršin Box 666 So. Sharon. Pa.
- Za Broughton, Pa. in okolico. Ant. Demšar, Box 135.
- Za Bradock, Pa. in okolico. Iv. Grm. B 57, Bradock. Pa.
- Za Newark, O. John Gabrovšek, 114 Jefferson St.
- Za Indianapolis, Ind. Lovrenc Bizjak, 750 No. Holmes ave.
- Za Clinton, Ind. John Jarc, Box 183.
- Za državu Pennsylvania, Ohio, Wes Virginia, John Batic.
- Za De Pue, Ill. Frank March, Box 295.
- Za LaSalle, Ill. in okolico A. Strukelj, 1202 Main St.

— Kdor ima naprodaj zemljišče, lot, hišo, hišno opravilo ali kaj drugega, naj dene oglasa v naš list in bo dobil v najhitrejšem času kupca. Cene tablim oglašom so samo 50 centov za vsakokrat.

Vi nas poznate. Izvršujemo vsa fotografična naročila. Husposka Bros 1641 Euclid Ave.

JOHN HOSTA,

1263, East 55th Street.

Izdovalec in prodajalec vozov, kočij i. t. d. Popravljam in delam točno in dobro. Kujem konje z največjo pazljivostjo. Ozdravim konjske utiske, in preklana k pita. Ako se vam pritegne konj, pripeljite ga k meni. CENE PRAVE.

Največja slovenska trgovina in pogrebni zavod.

Razdeljena v dva dela in v polni meri z najfinjšimi pripravami preskrbljena. Trgovina za nakup pohištva, orodja, premog, posode, barve, stekla in drugo. Pogrebni zavod je z najfinjšimi pripravami preskrbljen. Mi prekrbujemo najlepše sprevide v zadovoljnost ljudi, zakar imamo brez številja zahval. Za vsaki slučaj imamo dve ambulance in fine kočije. Trgovina odprta non in dan. Se pripravljamo vsem Slovencem in slovenskim društvom.

Tel. Princeton 1781. Bell East 1881. **A. Grdina,** TRGOVEC IN POGREBNIK, 6127 ST. CLAIR AVENUE.

Vaše stare, zamazane obleke čistimo, da so kakor nove. Čistimo in likamo tudi klobuke. Za društva niže cene. Izdelujemo nove obleke, kakor tudi uniforme za društva. Delo in cene vsakemu zadovoljne.

Delo je vse garantirano prve vrste.

Franks Dry Cleaning Co.

1336 E. 55th St. blizu St. Clair Ave. N. E.

NAROČUJTE "AMERIKO."

MATIJA SKENDER Slovenki in Hrvatski javni notar za Ameriko in stari kraj.

Sprejema tožbe — Zagovarja in tolmači na sodnih. — Zahteva in iztirja odsko-nine od kompanij; za ponesrečene pri delu. — Dela voblastila kupoprodajne pogodbe, prošnje za oprostitev vojaštine, dolžna pisma itd. Iztirja dolgove tukaj in v starem kraju. — Izvršuje vsa v notarsko etroko spadajoča dela. Cene vedno zmerne. — Svoji k svojemul

5241 Butler St. Pittsburgh, Pa. BELL PHONE 7-R FISK

J. S. Jablonski,
SLOVENSKI FOTOGRAF.
 6122 ST. CLAIR AVE. N. E.

Izdeluje slike za ženitbe in družinske slike, otroške slike, po največji modri in po nizkih cenah. Za \$3.00 vrednosti slik (en ducat), naredimo eno veliko sliko v naravni velikosti zastonj. Vse delo je garantirano.

JOHN GORNIK, SLOVENSKI KROJAČ 6105 St. Clair Ave.

Priporočam se vsem rojakom v nakup lepim, modernim trepnih spomladnih in letnih oblek. Prodajam obleke po meri in prodajam že narejene obleke. Priporočam se sl. društvom v napravo uniform in izvršujemo vsa druga krojaška naročila.

Tel. Princeton 2402 W. SVOJ K SVOJIM!

Satković Brata, stavbena kontraktorja

Delata vse načrte; kdor naroči delo dobi načrte zastonj. Rojaki, oddajte stavbena dela in pravice pri poslopih domačinom ne pa tujcem! Se pripravljamo za Sateković Brata, 1192 Norwood Rd.